

L a t w e e f c h u A w i s e s.

Nr. 9. Zettortdeenâ 29tâ Webruar 1840.

W i h r s b e s e h n a s.

(Stattees Nr. 7.)

No Leipziger pilsata nu biju isfizzis un bewohs us Weimaru, zittu jauku pilsatu Sakschu semmê. Nabbags Jukkum, tã pee sewim dohmaju, pa zeltu eedams, ko nu tew palihds wiffa tawa manta! Woi tad nu no mantas ween zilweks warr pahrtift, kad tam meers naw no laudim, un meers naw firdsweectinã, ko lai tad leela manta palihds? Kur tal ehrmi irr wiffi zilwefi! Kahda tad nu winneem gan dalla buhtu, par mannu ehnu? Kas winneem par to atlezz, woi mannim ehna irr, woi ne irr! Es neweenu ne aisteeku, ko jel tee mannim tã wirsü kriht! Es nu esnu palizzis fã kahds lohps, ko tutuhst (buhkinnã) eeslehgtu apfahrt wifina, par naudu to rahdiht! Wiffi kas mannis eerauga mannim skattahs wirsü, itt fã tee ar sawahm azzim mannim gribbetu isdurt zaur zaurim. Un durr arri winnu azzis firdi, un jo wairak winnu nikna mehle. Un tã dohmadams, es fahku raudahit un biju behdigis. Zè — masz schunnelis fahke reet un mann wirsü krist, un schim bija tahda kupla un warren beesa ehna un es nu jo wairak raudaju, fa man ta manta truhke, ko Deews jebkatrai raddibai, putneem gaisã, lohpeem laukã, kohkeem meschã irr dewis. Nabbags Jukkum — kur nu eefi? ko nu darrisi? tã pee sewim dohmaju. Un kahjas nemannoht us preekschu gahje un es atraddohs pee masa trakteera. Istaba eenahzis, pawehleju lai man brohkasti usleek, un fainneeze mannis waizaja: Woi jums zeenigs tehws, ne patihkabs, kad tal drufzin jums buhs jausgãida, fahdu awisü lappinu rohkã panemt; lappina wehl ittín flapja, patlabban fã no drukkataju rohkahm nahkufi. Un to fazzijufi, seewina isheet pa durwin, un mannis atstahj pee galda un lappu us galda. — Pa-

nemmu lappinu rohkã, un lassu: Sakschu draugs —: Itt jaunás sinnas no Leipzigeres, festdeenás waffarã.

„Pee mums Leipzigeneekeem weena walloda pa wiffu pilsatu. Trakteeri pee Breescha preeksch pahri deenahm kahds reisineeks Baron Schatten, ar sawu fullaini Eberard Narrewitsch irr eebraukusch. — Baronam pee swezjes un faules gaischuma, ne buht ehna ne effoht bijufi. Prafesseer Schiflerawski, pats scho leetu irr dibbinajis un isimeklejis, un irr apsohlijis wiffu kas ar baron Schatten notizzees likt rakstos eespeest. Eberard Narrewitsch pee fa pasaul dauds dukkati atrasti, wiffi no weena gadda datuma, teek eeksch stipras wafts turrehts. Winesch nodeewadamees un nolahdedamees stahsta, fa schi nauda tam effoht no Schatten lunga dahwinata, kas effoht wellam pa snohtu tizzis un kam no mazzina selts krihtoht, zif tikkai zilweks warr eeksch skaitleem isdohmahit. Baron Schatten no Leipzigeres isbehdsis un wiffahm lauku un pilsatu polizeiahm irr pawehlehts to fakert un us Leipzigu aiswest. u. t. j. p.

Kad biju beidsis lassihit, un dohmãs un behdãs faktinã eespeedees sehdeju un takteera fainneeze bij brohkasti eenessufi, un mann maisite, sweests un seers un schinku gabbaltini us schkihwoja usgreesti un wahríti pauti mas ko pee firds gahje, tad nemannoht trihs semneeki bija arri pee galda apstahjuschees un awisü lappinu rohkã panehmusch, fahk pirmãis runnahit tã: Klaussees, Klaussees, kas Leipziger notikke? Ekur nu Leipzigeneekeem ko brihnotees! Klaussees nu, teem effoht wella snohts rohkã! Bet kur schim seewa — to ne bild! Laweem blehneem un neekeem! — Mulki, atbild ohtrais, prafesseer Schniflerawski jaw neekus ne teiks un neekus jaw lauku un pilsatu polizeiahm arri

ne pawehlehs. — Wihrs bes ehnas! fakka treschais; bluffa ehnu mett un tad wihrum ehna ne buhs! Pagg' to waijag mahzitajam bildeht, fo tee jel fazzih's? — Sakka pirmais us mannim: Woi juhs, draugs ne nahkat no Leipzigs, stahstat jel mums, fo juhs no tam dohmajat? Es dohmaju, atbildeju, mums naw ne fahda dalka par muhsu tuwaka ehnu, bet jebkatram buhs us to dohmaht, ka winsch sawas fahjas ne eeleek nahwes ehna. Juhs, zeenigs tehws, gruntejeet sawu dschwoschanu us Deewa wahrdu, ka prohtu, mannim atbild, bet tapatt zilwekam Deews fapraschanu galwa dewis, ka tam buhs melleht un dibbinahht kas irr pateesiba kas ne, tak stahw rakstih's: pahrbaudeet wiffas leetas un to kas labs irr paturreet! Gan labbi atbildu, bet stahw arri rakstih's: Kad tu fahdu wihrum redsi, kas pat's-fewi gudru turrahs, tad no gekka warr wairak zerreht, ne ka no tahda. Un atkal: sirgam peenahht pahtaga, ehsetam eemaufki, un gekku muggurai rihsste. — Ze fahht ohtr's semneeks eebtautes: Rungs! fo juhs usnemmatees runnaht, kas irr gekkis? kas ta par walloda? Atbildu: Salamans raksta: Kas sweschâ kildâ eejauzahs, tas irr ka kas sunni pee aufim ferr... Kas irr suns? atbild treschais. Pagg' kundsin, meh's tew gohdu mahzifim, woi tu muhs par gekkeem, woi tu muhs par sunneem faufki?... Atbildu: Zeenigi weefi, es juns tiffai gribbeju parahdih't, ka es deesgan prohtu no Deewa wahrda, un ka japaleek mums wisseem pee tam, no ka muhsu walloda fahkusees, prohti: ka mums naw ne fahda dalka par sawa tuwaka ehnu!

Wahrds fehrahs pee wahrda un manna gudriba bija pareisi isdewusees, wihrum fahke tif warreni strihdetees, ka es teem nemannoht pee fainneezes aisgahju un sawu brohtasti aismafajis us zellu dewohs, Deewu teikdams, ka bes kuhleena-biju ischluzzis.

Bija taî deenâ apmahzees un mannim zaur tam bija drohschi eet. Us zellu nabbagus bagatigi apdahwinajis noteeku lihds Naumburges pilfatu un trakteeri eedewees luhdsjohs, lai

man eerahda istabu fur gulleht. Meegâ eekrituscham man arweenu fapni rahdijahs, ka nabbagu Narrewitschu ar fahdahm nekahdahm jautaschanahm mohzija un Schniflerauwskis ne spehje wiffas winna isteifschanas un istahstischanas us papihra uswilt. No saweem fapneem isbaidih'ts apnehmohs sawu naudas malku gults fahju gallâ atstahht, dohmadams: kas sinn, woi bes winna mannim ne weifsees labbaki dschwocht! Bet tad atkal atkehrohs: kamehr biji Juffum Weenteef, tad no Deewa zittu ne waijabseja luhgtees ka wesselibu pee meefas un ihpaschi io wesselus pirkstus. Ur taweem io pirksteem fewim usklatu galdu wiffur warreji fagahdatees, bet pee baroneem jaw ta newaid. Barons bes naudas, bes muhschas, bes fullainem, bes sirgeem un sunneem, bes spohscha mundeera, bes uhfeem un peescheem, woi tas naw ka katlis bes ohsa un nascha spals bes asinina? Kam tahds geld, un fur lai tahdu leek? Kas baroni nems par nammayufki, woi par fullaini, woi par kutscheeri, woi par pohrreiteri? Ur puzznasi tak malku ne warr skaldih't, un ar fuffekli tak istabu ne warr flauzih't? — Par fo tad arri galwu ta effi laufsijis franziski pahstarus ismahzitees un woi Schniflerauwskim pa walti tahdu leelu naudu buhfi dewis, kamehr Wahzu-walloda dabbuti eenemtees? Zif tabtu arri tiffi bes pass'es, un tawâ pass'e jaw effi eesihnehts, ka augst's wihrs? —

Pahrzehlis leetu ir us weenu ir us ohtri pussi, un wiffu kreetni un pareisi apzerrejis, apnehmohs no Naumburges tahlaku eet, un palift pee Schatten kunga wahrda un pee schi wahrda behdahm.

Etundas diwas woi trihs pagahjis, mannim gaddijahs gar fahdu skohlas namnu fezzen eet. Biju dikti islahpis un istabâ eegahjis, un skohlmeistaru apfweizinajis un tam ka zeltawihrs parahdijees, no schi fluii mihligi usnemts. Skohlmeisters patlabban behrnus mahzija: semme ne effoht lihdsena, ka dehlis, bet effoht appata lohde, ka kammolsch. To warr redseht arri no tam ka semme appatu ehnu mett. Lufk schè

manni pirksti, tà wünsch fazzija, juhs redsat, kà winnu ehna garreniska. Ubrè mehš wiffi mettam pee feenmahla tahdu ehnu kahdi paschi effam. Semme arri ehnu mett, bet winnas ehna rahdabš pee mehnes un juhs redsat, kad augohsch mehnes, jeb kad pilns mehnes, tad mehnesim appata um ne kantaina ehna u. t. j. p. Un skohlu beidsis skohlmeisters behrneem atwehleja pa lauku isfraiditees. Us to wahrdu: eita nu behrni! schee kà irbites, kam kurwiit eefegteem drahna kluhst atnemta, ar leelu trohkfni rihbedami pa durwim ahra. — Ir es ar skohlmeisteru pa brihtinam isgahjam ahra, apfeh-damees appaksch 2 staltu un leelu leepas kohku ehnaš un aprunnajamees par daschdaschadahm leetahm. Usnahze walloga ir pahr pahridarri-schanahm kas pasaulè noteef. Skohlmeisters fuhdsajahs par masu istifku un pahrtifku un peelikke schohs wahrduš klah: kà fakka tà irr, nabbagam Deews irr augts un fehniensch irr tahlu. Utbildeju: mihlais skohlmeister, woi tad juhs dohmajat, ka no baroneem fehniensch naw tahlu, un ka Deews no winneem naw tikpat augts, kà no jums! Woi tad juhs teescham dohmajet, ka fehniineem arridsan pahri ne noteef! Taufi gan pelb pa wirsu un appaksch uhdena ne paleef, bet kad wirrums wiffai trefnš, tad pawahrš nahk pa brihscham ar karroti un no-nemm tohs tausš un tohs eemett uggunš, bet zitta barriba paleef katla, tai ne kas ne noteef. Tà ar lihdsibahm kaudamees, klüam isblauti no sawas farunnaschanas zaur weenu skohlas behrnu. Kahds skukts nahze pee skohlmeistera fuhdsetees, schi effoh ar puischeem gahjufi krussteem zihkstetees un effoh 5 puischus semme pagahsufi un nu schee frauajahs man wirsu, fazzija meitene raudadama, lai eimu biffas zihkstees, tad schee mannis gan buhschoht pagahst. Un skohlmeisters schohs wahrduš dsirdejis dikti faschutte un fahle rahtees un behrnus bahrgi tà usrunnabt: Tui Kinder, was das firne Anstand... (behrni! woi tà klahjahs darriht)... u. t. j. p. un behrneem pawehleja no tahdeem darbeem atstahtees, un apstahtees pee feenmalla.

(Zurpliffam wairaf.)

Teefas flubdinafchanaš.

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Majesteetes, ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walstš 2c. 2c. 2c., tohp no Dohbeles aprinka teefas sinnamu darrihtš, ka tahš Stuiju uhdenš-sudmallas Kalnamuischas pagasta pahrdohš, un ka tas pahrdohschanas = terminš us to 8tu Merz f. g. noliftš.

Ar Dohbeles aprinka teefas sehgeli un appakschrafsu dohtš Jelgawà, 9tà Webruar 1840. I

(Z. S.) Meeraspreebejs von Derschau.
(Nr. 217.) Registrators Jr. Becker, Sekr. weeta.

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Majesteetes, ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walstš 2c. 2c. 2c., tohp no Leelas Eezawas pagasta teefas sinnamu darrihtš, ka tas schihs muischas fainneeks Zeesneeku Zahnis Brahlis nomirris un ka wiina atstahta manta tiks isballita; — lai tadeht ikfatis, kam pee tahš atlikfufschas mantas kahdas prassischanas jeb kahda balliba buhtu, bes kaweschanas 6 nebbelu starpà, prohti lihds 22tru Merz 1840, pee Leelas Eezawas pagasta teefas peeteizahš, jo wehlat neweenu wairs ne klausihš. To buhs wehrà likt! Leelà Eezawà, 9tà Webr. 1840. I

(Nr. 42.) Smtuggu Jehkabs, pagasta wezzakais.
Teefas skrihweris Ewertš.

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Majesteetes, ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walstš 2c. 2c. 2c., tohp no Lihwesbehrses pagasta teefas wiffi tee, kam kahdas taisnas parradu prassischanas buhtu pee teem Lihwesbehrses fainneekem Drehlu Furra Erzberg un Zhgumu Zahaa Bluhm, pahr kuru mantahm parradu nn nesphezibas deht konfurse spreeshta, usaizinati, diwu mehneschu starpà, prohti lihds 10tu April f. g., ar sawahm taisnahm prassischannahm pee schihs pagasta teefas peeteiftees un sagaidiht ko teefa spreedihš, jo pehz schi termina neweenu wairs ne klausihš. Lihwesbehrses pagasta teefa, 10tà Webruar 1840. 2

(Z. S.) Ans Meyer, pagasta wezzakais.
(Nr. 16.) C. Franck, pagasta teefas skrihweris.

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Majesteetes, ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walstš 2c. 2c. 2c., tohp no Ilmajes un masas Drohges pagasta teefas wiffi tee, kam kahdas taisnas parradu prassischanas buhtu pee teem masas Drohges fainneekem: Sternu Janna Jannsohn un Strasdu (Sauru) Frizza Drombrowski, kas sawas mahjas parradu un nesphezibas deht atbewufchi un pahr kuru mantahm inwentariuma-truhkuma, magafihnes uu ziftu parradu deht konfurse spreeshta, usaizinati, lihds 3schu April

f. g., kas par to weenigu un ieslehgšanas terminu nolikts, vai paschi, vai zaur weetneekem, kur tahdi peenemmami, pee schihs pagasta teefas peeteiktees un sagaidiht, ko teefa pehz likkumeem spreedihs. To buhs wehrâ likt! Ilmajes pagasta teefa, tai 3schâ Webruar 1840. 2

††† Kristapp Treulieb, peefschetais.
W. no Janiewicz, pagasta teef. srihw.

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Majesteetes, ta Patwaldineeka wiffas Kreemu Walsis 2c. 2c. 2c., tohp no Wirbes = Rinkules pagasta teefas wiffi tee, kam kahdas taisnas parradu prassifchanas pee ta nomirruscha Rinkules Kreifuru fainneeka Andreija un pee ta nobegguscha Mas = Wirbes fainneeku Janna no Platazu mahjahm jeb pee wiannu mantas buhtu, pahr kurru konkurse spreesta, usajinati, 2 mehneschu starpâ, un wiswehlah lihds 17tu April f. g. ar ffaidrahm parahdischanahm pee schihs teefas peeteiktees un sagaidiht ko teefa pehz likkumeem spreedihs, jo pehz schi termina neweenu wairs ne klausih; tahs lihds arridsan tohp wiffi tee, kas teem augschâ peeminneekem fainneekem ko parradâ buhtu, usajinati, fawus parradus lihds tam wirs peeminnetam laikam pee schihs teefas atlihd sinah, ar to pamahzifchanu ka tam, kas lihds tam laikam fawus parradus ne buhs atlihd sinajis, pehzak tee buhs dubbulti jaatlihd sinâ. Wirbes = Rinkules pagasta teefa, 17tâ Webruar 1840. 3
(T. S.) ††† Jndriek Wirkenberg, pagasta wezzakais.
(Nr. 12.) C. Kdhlitz, pagasta teefas srihweris.

Wiffi tee, kam kahdas taisnas parradu prassifchanas buhtu pee ta lihds schinniga fainneeka Wehrpu Frizza Wismann, kas nespchibas dehl sawas mahjas atdewis un pahr kurra niantu leelu parradu labbad konkurse spreesta, tohp usajinati, wiswehlah lihds 6tu April 1840 pee Wirkusmuischas (Heiden) pagasta teefas peeteiktees. Wirkusmuischâ, 3schâ Webruar 1840. 2
(Nr. 16.) ††† Frits Leinacht, pagasta wezzakais.
C. Diedrichsohn, pagasta teef. srihw.

No Leelas Abguldes pagasta teefas tohp wiffi tee, kam kahdas taisnas parradu prassifchanas buhtu pee ta Leelas Abguldes fainneeka Ustoppu Krischa, kas mahju = un inventariuma truhzibas dehl sawas mahjas atdewis un pahr kurra mantu konkurse spreesta,

usajinati, wiswehlah lihds 27tu April f. g. pee schihs pagasta teefas peeteiktees, jo wehlah neweenu wairs ne klausih. Leelas Abguldes pagasta teefa, 14tâ Webruar 1840. 2
(T. S.) ††† Sirne Aufs Schulz, pagasta wezz.
(Nr. 12.) J. C. Freyberg, pagasta teefas srihw.

Wiffi tee, kam kahdas taisnas parradu prassifchanas buhtu pee ta Lubbes fainneeka Kurpneeku Janna Buschewitz, pahr kurra mantu parradu dehl konkurse spreesta, tohp zaur scho usajinati, pee saudeschanas sawas teefas 8 neddelu starpâ sbeitt peeteiktees un sagaidiht, ko teefa pehz likkumeem spreedihs. Poperwahles = Lubbes pagasta teefa, 26tâ Janwar 1840. 2
(Nr. 23.) ††† Janne Grafemann, pagasta wezz.
A. Neumann, pagasta teefas srihweris.

Zittas flubdinafchanas.

Tai 8tâ April f. g. Leel = Salwê us arrenti isdohs: Berlau = kroggu, Pulkus = kroggu, Sibles = kroggu Leel = Salwê, Weesit = kroggu un Daudsewas basnizak = kroggu. Kam patiktu scho kroggu us arrenti nemt, lai peeminnetâ deenâ laiku pee muischas waldischanas peeteizahs. 2

Leelâ Behrsesmuischâ pee Dohbeles warr no Jahneem 1840 wehl 3 kroggu us arrenti dabhuht. 2

Jaun = Seffawas muischas = kroggu par Jahneem 1840 us arrenti isdohs. Klahதாக sinas warr pee muischas waldischanas dabhuht. 1

To pee Krohna Leelas Seffawas peeberrigu Jatschun = kroggu no Jahneem 1840 us arrenti isdohs. Kam patiktu scho kroggu us arrenti nemt, lai 12tâ un 13tâ Merz f. g. pee schihs pagasta teefas peeteizahs. Klahதாக sinas warr pee muischas waldischanas dabhuht. 2

Sinna pahr jaunu gramatu.

Ohtrais sohlis us laimi, jeb laika = kawellis wez zem un jaunem, ihpaschi sohlis behrneem zelts no Awischu apgahdatajem. Jelgawâ 1840. Drifkehhs pee J. W. Steffenhagen un dehla, 48 puselappas. Mafsa wahkâ eefects 10 kap. subr. 2

W r i h w d r i k k e h t.

No juhrmallas gubernementu augstas waldischanas puffed: Waldischanas = rahs A. Weitler.
No. 67.